

ARBETSMILJÖ
VERKET

**Additional copies of this publication
can be ordered from:**

Swedish Work Environment Authority,
publication services,
112 79 Stockholm.

Tel. +46-(0)8-730 97 00

Fax +46-(0)8-735 85 55

www.av.se

ADI 539 Ung

Our vision: Everyone wants to, and can, create a good work environment

Mindenki számára előnyös a jó munkakörnyezet. Csökken a sérülések kockázata, és hatékonyabb lesz a munka. Az Arbetsmiljöverket (az Országos Munkavédelmi Hivatal) a munkakörnyezeti kérdések állami felügyeleti szerve Svédországban. Megvizsgáljuk az építőtelepek munkakörnyezetét, és szükség esetén intézkedéseket követelhetünk az elfogadható munkakörnyezet létrehozására.

Ha túl nagyok a kockázatok, akkor a hiányosságok pótlásáig betilthatjuk a munka folytatását. Az ilyen tilalmat alá kell írni, de az aláírás csak azt igazolja, hogy az illető átvette magát a döntésről szóló okiratot.

Sok építőmunkás szenved munkahelyi balesetet, vagy betegszik meg szakmai betegségben. Lezuhan, hibás testhelyzetben dolgozik, súlyos dolgokat emel, vagy munkagépek használatakor sérül meg. A rossz munkaszervezés és az időhiány növeli a balesetek kockázatát.

Törvények és a Munkavédelmi Hivatal előírásai szabályozzák az építési munkák véghezvitelét. Ebben a füzetben néhány minimális követelményt ismertetünk.

Az épületek építési, átépítési, javítási és karbantartási munkálataira a Munkavédelmi törvény és a Munkavédelmi Hivatal építési előírásai vonatkoznak.

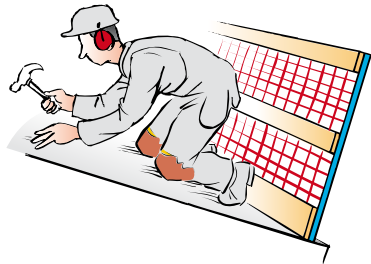
A svéd munkakörnyezeti szabályok a Svédországban dolgozó külföldi munkaerőre is érvényesek, függetlenül attól, hogy külföldi cég alkalmazottjaként, svéd cég megbízásából, vagy magánvállalkozóként dolgoznak. Mind a munkaadót, mind pedig a munkavállalót kötelezik tehát ezek a szabályok, alkalmazási formától függetlenül.

Csökkentse a lezuhanás kockázatát

Az építőtelepeken történő balesetek és halálesetek leggyakoribb oka a lezuhanás. A lezuhanás kockázatát meg kell előzni. Két méternél nagyobb szintkülönbség esetén rendszerint valamilyen típusú védőeszköze van szükség. Védőkorlátot, munkaemelőnyit, munkakosarat, állványzatot vagy hasonló védőeszközt kell első sorban használni. Védelmi intézkedésekre kisebb szintkülönbség esetén is szükség lehet, például víz vagy éles tárgyak felett.

A védőkorlátnak

- szilárdnak kell lennie,
- legkevesebb egy méter magasnak,
- karfával, középléccel és lábdeszkával ellátottnak. Más kivitelezésű is lehet, de minimum ugyanolyan jó védelmet kell nyújtania.

Tetőn végzett munkák esetén védőkorlátnak vagy egyéb, hasonló védelmet nyújtó védőeszköznek kell lennie. A korlátot az ereshez, vagy az eresz alatt közvetlenül elhelyezett állványzathoz kell rögzíteni. Különösen erős korlátra van szükség, amely fel tud fogni egy meredek tetőn hirtelen lecsúszó személyt.

Ha csoportos védőeszköz felszerelésére nincs lehetőség, akkor egyéni védőfelszerelést kell használni, biztonsági kötéllal és hevederrel. Derékövet ne alkalmazzanak, mert ennek használata súlyos sérülésekhez vezethet. Rögzítse a biztonsági kötelet a tető valamilyen szilárd részéhez. Győződjön meg arról, hogy a rögzítés megbízható. Ha a kötelet nem lehet máshogy rögzíteni, akkor egy szilárdan álló szerkezet köré kell tekerni, és egy másik személy által feszesen tartani.

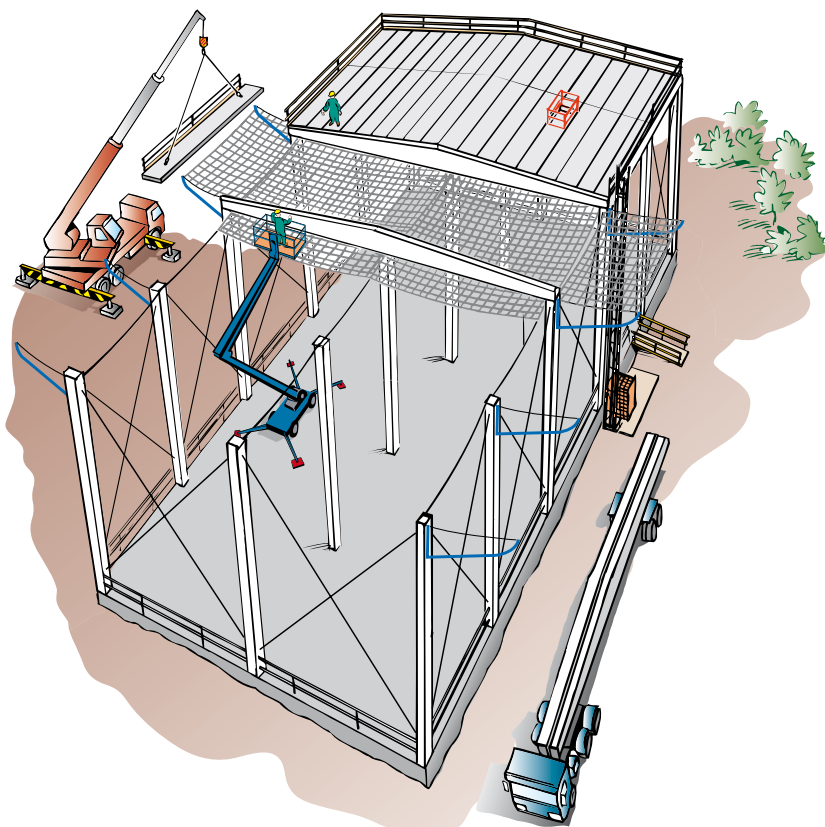

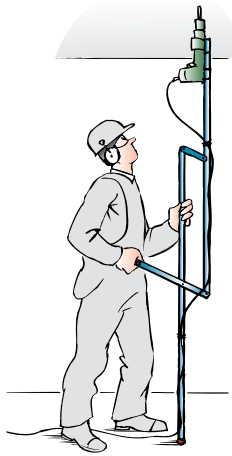
Fennáll annak a kockázata, hogy a munkás alatt egy nem elégséges teherbírású felület beszakad. Kerítse el az ilyen felületeket. Használjon külön védőeszközt, ha mégis ilyen felületeken kénytelen dolgozni.

Bizonyos munkálatoknál védőháló használata a megfelelő. Fontos, hogy használat-bavétel előtt egy hozzáértő személy ellenőrizze a hálót és annak felszerelését.

Ha valakinek négy óránál többet kell dolgoznia egy 1:4 dőlésarányúnál merede-kebb tető kis felületén, akkor ott vízszintes munkaemelőnyeknek kell lennie.

Védősisakot és védőlábbelit szokás szerint viselni kell. Néha védőszemüvegre, hallásvédőre és munkakesztyűre is szükség van.

Súlyos tárgyak emelése és hibás testhelyzet megterheli a testet

Az építőmunka gyakran nehéz, és megterhelő a testre, ezért az építőanyagok szállításához anyagmozgató szerkezetekre van szükség. A gépeknek és szerszámoknak ergonómikus kialakításúaknak kell lenniük.

A test számára nem jó hosszabb ideig létrán dolgozni. Vízszintes munkafelület, például emelhető-süllyeszthető munkaállvány jobb testhelyzetet biztosít.

Az izmoknak megerőltetés után szükségük van lazításra. A munka változatossá tételével kerülje el az izmok egyoldalú megterhelését.

Vegyí anyagokra vonatkozó szabályok Svédországban

Az építőiparban sok mérgező, rákkeltő, maró vagy allergiakeltő anyagot használnak. A beton, a malter és a vakolat például cementet tartalmaz, amely hosszabb idejű érintkezés esetén kiharhatja a bőrt. Egyéb olyan termékek, amelyek gyakran tartalmaznak káros anyagokat: a ragasztók, festékek, kétkomponenses termékek, stb. Az építési port és az ásványi gyapot rostjait is veszélyesnek tekintjük, mert belélegzés esetén károsíthatják a légutakat.

Az olyan vegyi termékekről, amelyek egy vagy több veszélyes anyagot tartalmaznak, lennie kell egy, a szállító által kiállított, biztonsági adatlapnak a munkahelyen. A Svédországban vásárolt termékek adatlapja svédül kell, hogy legyen írva. Az a cég, amely veszélyes vegyi terméket hoz be Svédországba saját használatra, felelős azért, hogy erről írott kockázati és védelmi információ legyen a munkahelyen, olyan nyelven, amit a felhasználók is értenek.

Az építőtelepen lennie kell egy feljegyzésnek az összes veszélyes vegyi termékekről. Ez minden munkaadó felelőssége.

A munkaadónak tájékoztatnia kell a munkavállalókat a veszélyes vegyi termékekkel járó kockázatokról, és meg kell győződnie arról, hogy a munkavállaló meg is értette azt.

Bizonyos veszélyes anyagokra különösen szigorú előírások vonatkoznak:

Azbeszt: Az azbeszt kezeléséhez és bontásához az azt elvégző cégnek a Munkavédelmi Hivatal engedélyével kell rendelkeznie. Az engedélyhez hivatalosan igazolt külön kiképzésre és orvosi igazolványra van szükség.

Szilárduló műanyagok: Szilárduló műanyagokkal történő munkához (pl. izocianátokat tartalmazó szigetelő habok, epoxiragasztók, epoxifestékek, stb.) orvosi vizsgálatra és kiképzésre van szükség, a munka megkezdése előtt.

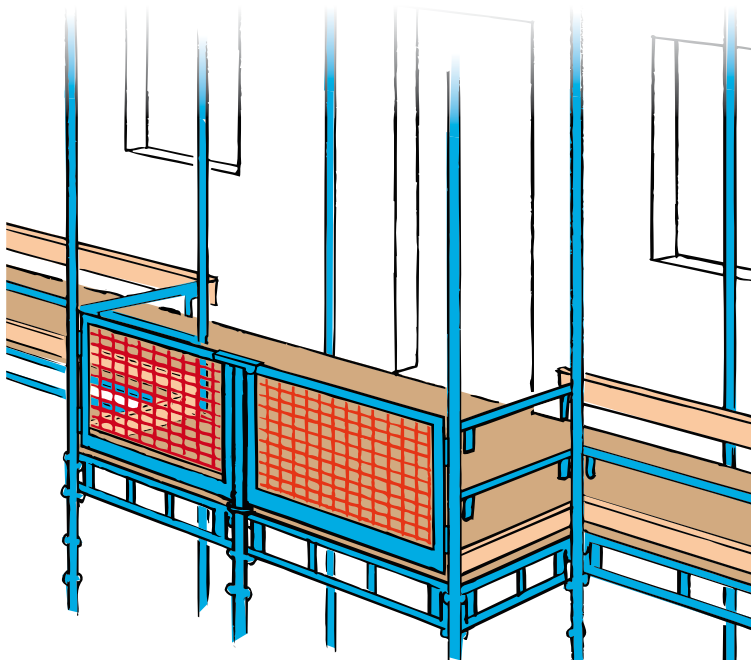
Az előírások megszegése büntetendő cselekmény és nagy pénzbírsággal járhat.

Közlekedési utak és anyagmozgatás

Egy építőtelepen biztonságos közlekedési utaknak, pl. lépcsőknek vagy rámpáknak kell a különböző szintek között lenniük. Tíz méternél nagyobb szintkülönbség esetén felvonónak is kell lennie, ha a munkavállaló egyébként sok lépcsőjárásra kényszerülne.

Az építőtelepen belüli autóutak mentén megfelelő biztonsági távolságoknak vagy védőeszközöknek kell lenniük.

A különböző szintek közötti anyagmozgatást úgy kell megszervezni, hogy ne legyen szükség a védőkorlátok vagy egyéb védelmi eszközök eltávolítására. Ha ez nem lehetséges, akkor az anyagmozgatásnak rakodóállások, a homlokzaton levő rakodónylások, rámpák vagy különleges anyagmozgatási rendszerek segítségével kell történnie.

Emelőszervezetek, gépek és bizonyos egyéb termékek használati utasításai

Ha egy gépet vagy emelőszervezetet Svédországba szállítanak, vagy itt vesznek használatba, akkor annak svéd nyelven írott használati utasítással kell rendelkeznie. Ezért a szállító felelős. Szállítónak számít az is, aki Svédországban történő használatra hoz be egy gépet az országba. A Munkavédelmi Hivatal gépekre vonatkozó előírásaiban tájékoztatást lehet kapni arról, hogy mit kell a használati utasításoknak tartalmazniuk.

Az előregyártott munkaállványokhoz is kell leszállításkor svéd használati utasítást mellékelni, amelyet azután a munkahelyen kell tartani. A Munkavédelmi Hivatal munkaállványokra vonatkozó előírásaiban megtalálható, hogy mit kell a használati utasításnak tartalmaznia.

Egy gép, emelőszervezet, állványzat, stb. építési munkához való használatakor, az érintett munkaadónak rendelkeznie kell az ezekhez tartozó használati utasításokkal. A használati utasításoknak a munkavállaló által is értett nyelven írottnak kell lenniük.

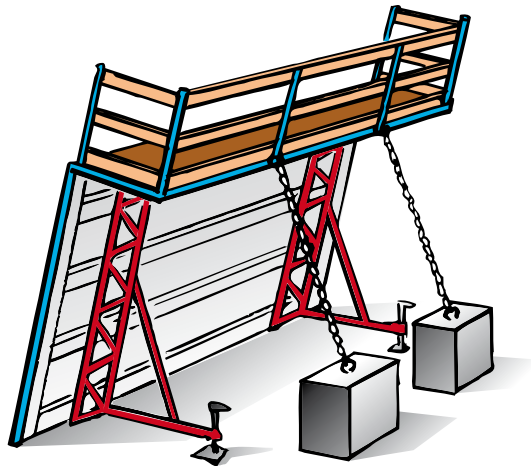
CE-jelölés, típusbizonyítvány és műszaki vizsga, emelőszervezetek, gépek és bizonyos egyéb termékek számára

Új emelőszervezeteknek és gépeknek svédországi használatához általában CE-jelöléssel kell rendelkezniük. Az előregyártott állványzatoknak és a létráknak akkreditált szerv által elvégzett típusellenőrzésen kellett átesniük (vagy a létráknak certifikáltaknak kell lenniük).

Sok gépet és emelőszervezetet rendszeres műszaki vizsgának kell alávetni ahhoz, hogy használatuk engedélyezett legyen. Műszaki vizsgával nem rendelkező, vagy az észrevételezett hiányosságoktól nem mentesített gépek és emelőszervezetek használata büntetendő. A műszaki vizsgát a svéd előírások szerint kell elvégezni.

Erre is kell gondolni...

Súlyos balesetek történhetnek, ha a lerakott építőanyag, pl. erős szél következtében, mozgásba jön. Fontos ezért az építőanyag rögzítése. Néha az építőmunkások számára is szükség lehet szél és hideg elleni védőeszközökre.

Kerítsék el és jelöljék meg azokat a területeket, ahol leeső tárgyak kockázata forog fenn. Ha mégis kell ott járni, akkor építsenek felé védőfedelelet.

A földmunkák megszervezésénél figyelni kell arra, hogy a talaj ne legyen nagyobb megterhelésnek kitéve, mint amit kibír. Szükség esetén omlás elleni védőeszközt kell használni. Ellenőrizték azt, hogy vannak-e vezetékek vagy veszélyes anyagok a földben, és, hogy a gépek nem csúsznak-e be a gödörbe. A kiasott gödröktől a járműforgalmat távol kell tartani.

Az építőtelep melletti járműforgalom kockázatot jelent. A forgalmat elsősorban el kell terelni. A járműforgalomtól nem mentes helyeken dolgozóknak fényvisszaverő biztonsági ruhát kell viselniük.

Ha valami történik

Mindenkinek gyors és biztonságos módon el kell tudnia hagyni a munkahelyét pl. tűz esetén. A menekülési utakat és találkozási pontokat táblákkal kell jelezni. A menekülési úton levő ajtóknak kifelé kell nyílniuk, és a tűzoltófelszerelésnek könnyen hozzáférhetőnek kell lennie.

Mindig kell elsősegélynyújtási lehetőségnek lennie, és táblákkal kell jelezni, hogy hol van erre hely és felszerelés. Kifüggesztve kell lennie a mentők és tűzoltók telefonszáma, a munkahely címe, és esetleg az oda vezető út leírása is. Arra is kell gondolni, hogy a telefonálónak tudnia kell értekezni a mentőszolgálattal. Ott rendszerint tudnak angolul is.

Ha egy áramszünet külön kockázattal jár, akkor vészvilágításnak is kell lennie. Ilyen eset forog fenn pl. villanyfűrészes használatkor, vagy állványzat építésénél.

Munkavédelmi terv

Már az építőtelep beindítása előtt el kell készíteni az egész építkezésre érvényes munkavédelmi tervet. Elsősorban a tervezési munkavédelmi koordinátornak a felelőse ez. Az építető, vagy a tőle a megbízást átvállaló személy is felelős a terv elkészítéséért. Az a cél, hogy a munkavédelmi tervet azután az építkezés teljes folyamata alatt alkalmazzák. Az építési munkavédelmi koordinátor feladata gondoskodni arról, hogy az építőtelep beindításától fogva a terv rendelkezésre álljon a munkahelyen. A koordinátornak kell elvégeznie a terv szükséges módosításait is. Ha az építési munkálatok olyan helyen történnek, ahol azzal egyidejűleg más tevékenység is folyik, akkor a munkavédelmi tervben azt is figyelembe kell venni.

A munkavédelmi tervnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- Az építőtelenen érvényes szabályokat
- A munkavédelmi tevékenység megszervezésének módját
- Az építkezés ideje alatt a legjobb munkakörnyezet érdekében fogantatandó munkavédelmi intézkedések leírását. Ez többek között a következő típusú munkákat érinti:
 - lezuhanás kockázatával járó munka
 - beomlás kockázatával járó földmunka
 - vegyi vagy biológiai anyagokkal végzett munka
 - magasfeszültségű vezetékek közelében végzett munka
 - vízbefulladás veszélyével járó munka
 - aknákban és alagútakban végzett munka
 - robbanóanyagok használatával egybekötött munka
 - súlyos építőelemekkel végzett munka
 - gépjárműforgalom közelében végzett munka, valamint
 - statikai megterhelésnek kitett szerkezetek vagy egészségre káros anyagok bontása

Előzetes bejelentés

Az építetőnek (kisebb munkálatok kivételével) előzetes bejelentést kell tennie az Országos Munkavédelmi Hivatal legközelebbi kirendeltségén, még a munkálatok megkezdése előtt (lásd az előírások 7. cikkét). Az építető felelőse az is, hogy a bejelentés másolatát az építkezés helyén kitűzze és annak aktualitását megőrizze.

Szervezés és tájékoztatás

A biztonságos munkavégzés érdekében minden munkát időben meg kell szervezni, és az azzal járó kockázatokat elemezni. Meg kell tervezni a felvonulási épületek, műhelyek és raktározási helyek, valamint az összekötő és anyagmozgatási utak elhelyezését. Fontos tudni, hogy hogyan lehet az összes munkahelyre eljutni. A munkát úgy kell megszervezni, hogy a különböző munkálatok ne ütközzenek egymással egészségi károsodás vagy baleset kockázatát előidéző módon. Az időrend megtervezése különösen fontos, ha nagyobb terjedelmű munkáról és rövid időről van szó.

Olyan munkamódszereket és felszerelést kell választani, amelyek

- megakadályozzák a lezuhanás vagy beomlás okozta baleseteket
- kiküszöbölik a test egészségtelen vagy fárasztó megterhelését
- alacsony szinten tartják a munkások zajnak, rezgéseknek, veszélyes anyagoknak és levegőszennyeződésnek való kitételét .

A munkavállalókat tájékoztatni kell a munkáról, a megvalósított vagy eltervezett munkavédelmi intézkedésekről, és az érvényes szabályokról. Külön kiképzésre vagy eligazításra is lehet szükségük új termékek vagy munkamódszerek használata esetén.

Egy építőtelepen folyamatosan és gyorsan történnek a sok kockázattal járó változások. Ezért fontos a rendszeres munkavédelmi ellenőrző körút.

Kire milyen felelősség hárul?

Ahhoz, hogy az építőtelepen jó munkakörnyezetet biztosítsunk, fontos a megelőző munkavédelmi munka, és, hogy minden résztvevő vállalja a rá háruló felelősséget. Fontos az is, hogy a résztvevők együttműködjenek, és, hogy az építőmunkások is részt vállaljanak a munkavédelmi tevékenységből.

Az építési munkát végeztetőre (**az építetőre**) hárul a fő felelősség azért, hogy az építkezés során létrejövő munkakörnyezetet már az építési munkálatok előkészítésekor (a szervezésnél és a tervezésnél) figyelembe vegyék. Az építető felelős az előzetes bejelentés, a munkavédelmi terv és a dokumentáció elkészítéséért, valamint egy tervezési és szervezési munkavédelmi koordinátor kinevezéséért.

Az építető a felelősség az építési munkálatok koordinálása és az azok idején működő építési munkavédelmi koordinátor kinevezéséért is.

Az építető egyes esetekben írásbeli szerződés alapján átruházhatja a munkavédelmi felelősséget egy vállalkozóra, az építkezésnek a vállalkozás által magába foglalt részére. Ez akkor lehetséges, ha a vállalkozás önálló felelősséggel jár az építkezés teljes megszervezése, megtervezése és/vagy véghezvitele tekintetében, pl. fővállalkozás esetén. Megosztott vállalkozásnál az építető felelőssége nem ruházható át.

A tervezési és szervezési **munkavédelmi koordinátor** feladata, hogy munkavédelmi szempontok szerint egybehangolja a tervezést, és, hogy gondoskodjon a munkavédelmi terv és dokumentáció elkészítéséről.

A tervezőkre (műépítészekre, tanácsadókra, stb.) is hárul az a felelősség, hogy a megbízatásuk keretein belül már az építkezés előkészítése során figyelembe vegyék az építéskor létrejövő munkakörnyezetet.

Az építési munkavédelmi koordinátor feladata munkavédelmi szempontból egybehangolni az építési munkálatokat, a munkavédelmi tervet hozzáigazítani a munka gyakorlati elvégzéséhez, ellenőrizni, hogy a munkások munkavédelmi szempontból helyesen végzik el munkát, és, hogy tiszteletben tartják a munkavédelmi tervet.

A közös munkahelyen dolgozó **többi cégnek** tájékoztatniuk kell a munkavédelmi koordinátort az általuk elvégzendő munkáról és az azzal járó esetleges kockázatokról. Mindenki, aki a közös munkahelyen tevékenykedik, köteles tiszteletben tartani azokat a rend- és biztonsági szabályokat, amelyeket a munkavédelmi koordinátor előír.

A munkaadóké a fő felelősség a munkavállalók munkakörnyezetéért. A munkaadó felelőssége a saját munkavállalóival szemben akkor is teljes, ha ugyanakkor még más valaki, például a munkagép tervezője vagy a munkavédelmi koordinátor is tartozik bizonyos felelősséggel.

A magánvállalkozók, és azok, akik alkalmazottak nélküli családi vállalkozásban végeznek építőmunkát, kötelesek ugyanazokat az előírásokat követni, mint amelyek a munkaadókra és munkavállalókra érvényesek.

Az építőmunkásoknak is közre kell működniük a munkavédelemben, tiszteletben kell tartaniuk az érvényes előírásokat, és használniuk kell a rendelkezésükre álló védelmi eszközöket.

A munkavédelmi bizalmi a munkavállalók képviselője munkavédelmi kérdésekben. Ha egy munka emberéltre vagy egészségre azonnali és komoly veszély jelent, és a munkaadó nem hárítja el azonnal a kockázatot, akkor a munkavédelmi bizalminak joga van, a Munkavédelmi Hivatal hozzáállására várva, leállítani a munkát.

A műszaki felszerelés **gyártói, importálói és bérbeadóí** felelősek azért, hogy a termékeik biztonságosak legyenek. Vegyszerek és egyéb anyagok gyártóinak és importálóinak hasonló felelősségük van. A gyártóknak, importőröknek és bérbeadóknak az egészség károsodását és baleseteket megelőző terméktájékoztatót is rendelkezésre kell bocsátaniuk.

A munkavédelmi törvényben azokra is vannak érvényes előírások akik **munkaerőt bérelnek**, vagy akik egy **munkahely felett rendelkeznek**.

ARBETSMILJÖ
VERKET

Biztonságosabb építkezési munkák

